N°. 55. 185[illegible]

BREDASCHE COURANT.

DONDERDAG 10 JULIJ.

BEKENDMAKING.

De STAATSRAAD, Commissaris des Konings in de Provincie Noord-Braband, maakt bij deze bekend, dat eerlang, door de zorg eener daartoe te benoemen Commissie, uit Officieren bestaande, een getal van *twintig Trekpaarden*, ten behoeve van het wapen der Artillerie, regtstreeks en tegen contante betaling, bij vrijwilligen afstand der Ingezetenen, in de provincien *Noord-Braband* en *Gelderland*, zullen worden aangekocht; dat de bedoelde Commissie, voor zoo veel deze Provincie betreft, de omstreken van *Raamsdonk* zal bezoeken, ten einde aldaar de geschiktste Paarden, hetzij op enkele punten vereenigd, of wel bij de Eigenaars op stal, tot het voormelde getal aan te koopen; en dat meer dan waarschijnlijk reeds in de eerste helft dezer maand Julij een aanvang met den bedoelden aankoop zal worden gemaakt; terwijl de Plaatselijke Besturen, volgens den daartoe door het Departement van Oorlog uitgevaardigden last, telkens door den Voorzitter der gezegde Commissie, vooraf in tijds zullen worden onderrigt van den dag, waarop die Commissie in iedere Gemeente zal aankomen.

Gelast voorts, dat deze, ter diligentie van de Burgemeesters der Gemeenten in de Arrondissementen *'s Hertogenbosch* en *Breda*, zal worden gepubliceerd en geaffigeerd, ter plaatse daartoe gebruikelijk; zullende dezelve almede worden opgenomen in het *Provinciaal Blad* en in de binnen dit gewest uitkomende Nieuwspapieren.

's Hertogenbosch, den 2. Julij 1851.

De Staatsraad Commissaris des Konings voornoemd,
A. J. BORRET.

AFKONDIGING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *BREDA*, ontvangen hebbende eene missive van den Heer Controleur van 's Rijks Belastingen alhier, van den 5. Julij 1851, N°. 257.

Maken bij deze aan de Ingezetenen dezer Stad bekend, dat de primitieve kohieren der belasting op het Personeel, over het loopende dienstjaar 18 51/52, voor de wijken A, B, C en D, door Zijne Excell. den Heer Staatsraad, Commissaris des Konings in deze Provincie, respectivelijk op den 6. en 16. Junij jl. zijn executoir verklaard, en op heden aan den Heer Ontvanger ter invordering zijn uitgereikt.

Wordende alzoo een iegelijk aangemaand, zijnen aanslag op den bij de Wet bepaalden en in *dorso* van het Aanslag-Biljet uitgedrukten termijn te voldoen.

En opdat niemand hieromtrent onwetendheid voorwende, zal deze op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd en aangeplakt.

Breda, den 7. Julij 1851.

DE ROY, vt.
Ter ordonnancie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
L. D. G. TEYCHINÉ.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *BREDA*, brengen bij deze ter kennisse der belanghebbenden, dat door den Arrondissements IJker binnen deze stad *B. P. Bogaerts*, tegen betaling van het daartoe staande IJkloon, van *Donderdag den 10 Julij* aanstaande tot *Donderdag den 24* daaraanvolgende, in het IJklokaal achter het Stadhuis op Stads Erve; dagelijks (uitgenomen *Zon- en Feestdagen*) van 's morgens *negen ure* tot des namiddags *vijf ure*, zal worden gevaceerd tot de herijking van alle de in den Jare 1850 en vroeger geijkte lengte-maten, inhouds-maten en gewigten, alsmede der onderscheidene tinnen, blikken en houten vochtmaten.

Wordende de Ingezetenen aangemaand, om aan hunne verpligtingen ten [illegible] observatie dat de toegang van gezegd IJklokaal niet anders dan langs de poort van Stads-Erve, uitkomende in de St. Annastraat, zal mogen plaats hebben; en met waarschuwing verder, overeenkomstig art. 14 der Ordonnancie van Hun Edel Groot Achtbaren de Heeren Gedeputeerde Staten, van den 21 Maart 1851 Litt. EEE, Afdeeling van Policie, (*Provinciaalblad n°. 44*), dat elk die na den 1. Augustus aanstaande in den handel lengte-, inhouds- en vochtmaten of gewigten mogt gebruiken, welke met het merkteeken der herijking van dit jaar niet zijn voorzien, zal geacht worden zich van ongeoorloofde maten en gewigten te bedienen, en daardoor vervallen in de boeten en poenaliteiten bij de Wetten, tegen het gebruik van zoodanige maten en gewigten vastgesteld. Gelasten voorts een iegelijk voor zooveel hem aangaat, zich mede overeenkomstig den verderen inhoud van gemelde Ordonnancie te gedragen; zullende door den Commissaris van Policie en zijne Agenten op de naleving der verordeningen omtrent het metriek stelsel van maten en gewigten, ten stiptste worden gevigileerd.

Breda, den 7. Julij 1851.

DE ROY, vt.
Ter ordonnancie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
L. D. G. TEYCHINÉ.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 7den Julij.

De wetgevende vergadering heeft in de zitting van heden zich nog met het ontwerp betrekkelijk de stoomvaart in de Middellandsche zee beziggehouden. De heer *de Tocqueville* heeft zijn rapport nopens de herziening der constitutie niet medegedeeld, zoo als vroeger gezegd was.

— De subcommissie tot onderzoek der petitiën, tot herziening der Constitutie, heeft aan de herzienings-commissie haar rapport voorgelegd. Daaruit blijkt, dat tot aan den 1 Julij bij de wetgevende vergadering 13,294 petitien om herziening zijn ingekomen, te zamen onderteekeningen, kruismerken en toetredingen bevattende van 1,123,625 personen, van welke 741,011 eenvoudig herziening, 370,511 herziening en verlenging van het Voorzitterschap, en 12,403 alleen de verlenging vragen. Het aantal onderteekeningen op al de petitien te zamen bedraagt 1,02[illegible]161, dat der toetredingen 66,034, en die der kruismerken 36,430. Daarvan zijn 911,909 onderteekeningen, kruismerken en toetredingen gelegaliseerd en 211,716 niet gelegaliseerd. Na deze opgaven roert het verslag de klagten over bemoeijing der overheden met het petitionnement aan, en geeft te kennen, dat inderdaad plaatselijke overheden haar gezag aangewend hebben, om het aantal petitionnarissen te vermeerderen. Dit gedeelte van het verslag vond in de herzienings-commissie bij de leden der linkerzijde tegenspraak: de heeren *Baze*, *Charras* en *Cavaignac* beweerden, dat het gepleegde misbruik van het overheidsgezag niet aan de plaatselijke overheden, maar aan het gouvernement moest worden ten laste gelegd, en dit wilden zij in het rapport onbewimpeld verklaard hebben, waar tegen vooral de heer *Odillon Barrot* zich verzette, als eene gevaarlijke en oneerlijke poging, om de publieke opinie te smoren. De herzienings-commissie heeft over het rapport nog geen besluit genomen; zij achtte noodig, vooraf den minister van binnenl. zaken omtrent hetgeen er met verscheidene petitien voorgevallen was, te hooren.

Men verzekert, dat de, sedert den 1sten ingekomen petitien, om herziening reeds omstreeks 150,000 handteekeningen enz. tellen, en de voorstanders der herziening vleijen zich, dat het petitionnement het ontzagwekkend cijfer van twee millioen zal bereiken.

— De President der republiek heeft zich Zondag morgen van Parijs naar Beauvais begeven, ten einde aldaar de inwijding bij te wonen van het standbeeld van *Jeanne Hachette*, de dappere vrouw wier naam door hare heldendaden bij het beleg van Beauvais in 1472, vereeuwigd is. De President werd door den vice-president der republiek, den voorzitter en den onder-voorzitter der wetgevende vergadering, vijf der ministers enz. vergezeld. Eenigen tijd na de aankomst te Beauvais, begaf bij zich met zijn gevolg naar het marktplein, waar het standbeeld voor de heldin van Beauvais opgerigt is. Nadat hetzelve plegtig onthuld was, hield de President eene wapenschouwing over de troepen en de nationale garde.

Des avonds heeft de President een van stadswege aangerigt gastmaal bijgewoond, en daarbij op den toast van den Maire, eene aanspraak gehouden, waarin voornamelijk hulde gebragt werd aan de heldin van het feest, zonder dat de aanspraak zich verder door iets onderscheidde, tenzij het meesten zijn de woorden: «Het is bemoedigend te denken, dat de Voorzienigheid in buitengewone gevaren dikwijls een enkel persoon tot het middel van behoud voor allen doet strekken.»

Wat de hem aangedane ontvangst betreft, de berigten daaromtrent loopen zeer uiteen.

— Een groot ongeluk heeft op den spoorweg van Lyon, bij Tonnere plaats gehad. De trein namelijk, die van Châlons kwam, is tegen eene locomotief aangereden; al de waggons zijn omvergeworpen en vijftien personen zijn gekwetst geworden.

— Het Toskaansche regeringsblad van den 27sten Junij jl. behelst een besluit van den Groothertog, waarbij magtiging verleend wordt om voor de schatkist met een bankiershuis te Livorno eene geldleening van twaalf millioen lire aan te gaan, met verpanding der ijzermijnen van Elba en der ijzersmelterijen van Vollonica, Valpiana en Cecina.

— Uit Madrid schrijft men van den 1sten, dat de senaat het ontwerpreglement van de schuld der schatkist, met 62 tegen 25 stemmen, goedgekeurd heeft. — In de zitting van de kamer der afvaardigden, van den vorigen dag, heeft de president van den raad, na de redevoering van den heer *Mon*, over het ontwerp van schuldregeling, verklaard, dat de regeling dezer zaak niet kon worden uitgesteld, zonder het crediet van het land nog meer in de waagschaal te stellen. Het deficit van het budget, dat niet 300 maar 200 millioen realen beloopt, kon geene hinderpaal opleveren, wanneer er sprake was van eene geheiligde verbindtenis, welker vervulling reeds te lang was verschoven. De eenige moeijelijkheid bestond daarin,

het cijfer der schuld bij het budget op te nemen, zonder dat een deficit daaruit voortsproot. Doch men mogt met grond verwachten; dat bij het behoud van den vrede, de inkomsten zouden toenemen in nog grootere mate dan reeds thans werd opgemerkt, terwijl tevens met het invoeren van gewenschte bezuiningen zou kunnen worden voortgegaan. De grondbelastingen alleen zou allengskens 350 millioen kunnen opbrengen, indien men met gematigdheid, maar zekerheid, op den ingeslagen weg voortging. Ten slotte verklaarde de minister, dat hij bereid was zijnen post te verlaten, wanneer blijken mogt, dat hij zich in zijne becijferingen nopens het ontwerp van schuldregeling had vergist. — Deze redevoering van den president werd door de meerderheid met de meeste aandacht en belangstelling aangehoord.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 7den Julij.

Volgens berigten van Kopenhagen van den 30sten Junij hebben de gezamenlijke ministers, tusschen welke reeds gedurende eenigen tijd omtrent belangrijke punten verschil van gevoelen moeten hebben bestaan, den vorigen dag hun ontslag genomen, en is de graaf *von Moltke*, tot dusverre president van het ministerie, met de zamenstelling van een nieuw kabinet belast. Het gerucht wilde, dat met uitzondering der heeren *Clausen*, *Madvig* en *Rosenorn*, de vorige ministers op nieuw zouden optreden.

— De Koning en de Koningin van Saksen zijn uit Dresden naar Weenen vertrokken, waar zich ook de Hertog van Brunswijk nog bevindt. De Hertog *van Nemours* is, volgens berigt uit Weenen van den 2den dezer, na een kortstondig verblijf, weder naar Engeland teruggekeerd, terwijl zijne gemalin te Weenen gebleven is om eenigen tijd bij haren vader, den Hertog van Coburg, te vertoeven.

— Het half-officiele Weener dagblad behelst het volgende:

« Berigten, over Trapezunt van het oorlogstooneel in den Kaukasus ontvangen, melden dat *Mehemed-Emin-Effendi* en *Naib-Schamyl*, aanvoerders van de Abedscheken en andere West-Kaukasische volksstammen, met eene afdeeling van 20,000 man de linie van Tschewer aangetast, de aldaar verschanste Russische troepen verslagen, en den generaal *Serebriakoff* genoodzaakt hebben, om zich met het overschot zijner magt in Tschewer in te sluiten. Voorts wordt berigt, dat de Circassiers eene hulpafdeeling naar het kleine aan de Zwarte zee gelegen fort Dschuba hebben afgezonden, hetwelk de Russen tot dusverre niet hebben kunnen vermeesteren.»

Volgens een ander berigt, zouden de Russen in het eerstgemelde gevecht ruim 5000 man aan dooden en gevangenen verloren hebben.

ENGELAND.

LONDEN, den 6den Julij.

Vrijdag ll. moest de wet op de kerkelijke titels ten derden male gelezen en dus een einde aan die moeijelijke en langdurige zaak gemaakt worden. Men weet hoe, in de zitting van 27 Junij, amendementen van den heer *Thesinger* aangenomen waren, het eerste van welke strekte om de wet ook op latere Pauselijke bullen en rescripten van toepassing te maken, het andere om de afkondiging en het in werking brengen van zoodanige acten strafbaar te verklaren, terwijl ook aan particulieren het regt tot het aanvangen van vervolgingen ten deze, zonder voorafgaande toestemming des Procureurs-Generaal, werd toegekend. Nu verlangde de eerste minister *Russell* dat het Huis op deze zijne besluiten terug zou komen, en al de door den heer *Thesinger* voorgeslagen amendementen weder intrekken, behalve die welke op de inleiding der wet betrekking hadden. De Sollicitéur-Generaal beweerde dat al die amendementen slechts tot onderdrukking leiden konden, zonder eenig nuttig gevolg te hebben, en de heer *Roebuck* zeide dat de wet, die op zichzelve reeds slecht was, door deze zoogenaamde verbeteringen nog tien malen slechter geworden is. Desniettegenstaande werd het eerste der genoemde amendementen met 208 tegen 129, het tweede met 175 tegen 124 stemmen behouden, en ten slotte de geheele gewijzigde wet met 263 tegen 46 stemmen aangenomen. Voor den aanvang der eerste dezer stemmingen hadden al de Iersche leden het Huis gezamenlijk verlaten. Nadat nu ook de titel der wet was vastgesteld, sir *J. Graham* en de heer *Gladstone* hun leedwezen over de aanneming betuigd en nog eenige leden het woord gevoerd hadden, werd tot de toezending van het ontwerp aan het Hoogerhuis besloten.

— Ter verdere uitvoering van het besluit van September 1850 waarbij de katholieke hierarchie in Engeland weder opgerigt wordt, heeft de Paus bij breve van 23 Junij jl., verscheidene bisschoppen in Engeland benoemd, en wel voor de bisschopzetels te Southwark, te Plymouth, te Salford, te Shrewsburij, te Clifton en te Nottingham.

De Londensche *Times*, dit berigt mededeelende, voegt er bij, dat men daarin ziet, hoe weinig indruk de door de regering voorgedragen titelbill op den Paus er op de benoemden moet hebben gemaakt.

— De ontvangsten bij de directie van de wereld-tentoonstelling alhier bedragen tot dusverre 496,234 p. sterl. welk aanzienlijk bedrag, gevoegd bij de 77,700 p. sterl., vroeger bij die derectie, door vrijwillige bijdragen en inschrijvingen van elders, ontvangen, een totaal van 273,934 p. sterl. maakt. Met dit totaal zullen nu alle onkosten van het glazen paleis enz. ruimschoots kunnen goed gemaakt worden, en zullen derhalve alle verdere ontvangsten bij de directie, in overeenstemming met het daartoe ontworpen plan door het publiek, kunnen strekken om, na den afloop der groote tentoonstelling, het gebouw tot eenen publieken wintertuin in te rigten. Reeds zijn petitien, ter verwezenlijking van dat doel en gerigt aan beide Huizen van het Parlement, in deze hoofdstad ter onderteekening in omloop.

— Volgens brieven uit Noord-Amerika zal *Jenny Lind* een jongen Engelschman, *Wood* genaamd, huwen, die gedurende haar verblijf in de Vereenigde Staten haar zaakwaarnemer was.

— De uitkomsten der volkstelling onlangs in het vereenigd rijk gehouden, zijn nu ook betreffende Ierland bekend gemaakt.

In 1811 telde Ierland 5,637,856 inwoners; in 1821 6,801,827; in 1831 7,767,401; in 1841 8,175,124; in 1851 6,515,794;

De bevolking van Ierland is derhalve in de laatste tien jaren met 1,659,330 zielen of met ruim twintig per cent afgenomen, terwijl zij van 1811 tot 1821 toegenomen was met vijf en dertig per cent; van 1821 tot 1831, met veertien per cent, en van 1831 tot 1841, met vijf per cent.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 9den Julij.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Zaturdag, is een wets-ontwerp ingekomen betreffende den waarborg op de gouden en zilveren werken. Het wets-ontwerp tot wijzing van hoofdstuk VI der staatsbegrooting voor 1850 is met algemeene stemmen aangenomen. Door de daarvoor benoemde Commissien is respectivelijk verslag uitgebragt omtrent het tusschen Nederland en Pruissen gesloten postverdrag en omtrent de additionnele artikelen tot het tractaat tusschen Nederland en Groot-Brittannie van 1837. De Commissie voor de petitien heeft omtrent een aantal adressen verslag uitgebragt.

De Vergadering heeft bepaald, dat met de beraadslaging over de wets-ontwerpen betrekkelijk de bevorderdering, het pensionneren en ontslaan van militaire officieren en tot regeling der pensioenen bij de land- en zeemagt een aanvang gemaakt zal worden op Dingsdag den 8sten Julij.

— In de zitting van Dingsdag, is kennis gegeven, dat tot rapporteurs zijn benoemd: over de suikerwet, de heeren: *Dullert*, *Slicher*, *Poortman*, *van der Linden* en *Hoffmann*. Voor de wet op het gedisteleerd, de heeren: *Anemaet*, *Hengst*, *Provó Kluit*, *van der Linden* en *Bachiene*. Voor de zegelwet, de heeren: *Godefroi*, *de Moraaz*, *van Eck*, *van der Linden* en *Bachiene*. Voor die over het patentregt, de heeren: *Godefroi*, *Schiffer*, *van Akerlaken*, *van der Linden* en *Bachiene*. Over de nog aanhangige naturalisatiewetten, worden de beraadslagingen bepaald na afloop van de heden aan de orde zijnde discussien over de ontwerpen, betrekkelijk de bevordering, het ontslag, enz. van officieren.

Vóór dat de algemeene discussien daarover aanvangen, worden de afdeelingen getrokken voor het nieuw twee maandelijksch tijdvak, waaruit vervolgens zijn gekozen, de volgende heeren:

Afdeel.	Voorzitters.	2de Voorzitters.	Secretarissen.	Commissie voor de petitien.
1ste	*Sloet tot Oldhuis.*	*Storm.*	*Heemskerk.*	*van Hasselt.*
2de	*Dullert.*	*van Hoëvell.*	*van Eck.*	*Dommer.*
3de	*Goltstein.*	*Lotsy.*	*Provó Kluit.*	*Schiffer.*
4de	*van 's Gravesande.*	*Meeusen.*	*Jongstra.*	*van Lynden.*
5de	*Wichers.*	*Hoffmann.*	*Engelen.*	*Blussé.*

De beraadslagingen over het eerste der aan de orde zijnde ontwerpen zijn vervolgens aangevangen. De algemeene beschouwingen zijn afgehandeld, en men is gevorderd tot en met art. 27. Onderscheidene amendementen, op sommige artikelen voorgesteld, werden door de voorstellers toegelicht, door den Minister besproken of bestreden. Geen derzelve is aangenomen.

Op voorstel van den president is besloten, dat de discussien over de wet, regelende het regt van vereeniging en vergadering, zullen plaats hebben op Vrijdag, den 11 dezer.

— In de zitting der Provinciale Staten van Noord-Brabant van Vrijdag 4 dezer, werden weder een aantal ingekomen stukken ter tafel gebragt en naar de afdeelingen verzonden.

De heer *P. van den Heuvel*, doet namens de Afdeeling n°. 3 verslag over drie adressen, waarvan een inhoud het verzoek tot het aanleggen van eenen weg van Reek over Zeeland, Uden naar St. Oedenrode, en twee andere verzoeken andere rigtingen aangeven.

Ingevolge de slotsom van het rapport wordt er over die verschillende rigtingen nog geen bepaald besluit genomen, maar de zaak verzonden naar gedeputeerde staten ten einde belanghebbende gemeenten omtrent de door haar te schenken geldelijke bijdragen te hooren, en dit onderwerp in eene eerstvolgende vergadering te behandelen.

De heer *de Ram* doet namens Commissie n°. 3 verslag over een adres van den raad der stad 's Hertogenbosch, en van de societeit van landbouw, handel en nijverheid aldaar, ten einde den weg van 's Hertogenbosch naar Deuteren te doen verhoogen. Het rapport stelt de verwijzing naar gedeputeerde staten voor, hetgeen de vergadering aanneemt.

De heer *Bots* namens de Afdeeling n°. 3 doet verslag wegens de voldoening der gelden door de gemeente Boxmeer voor den weg van Grave naar Maashees en raad aan gedeputeerde staten te [illegible] aangaan eener overeenkomst, dat de vergadering ten volle beaamt.

Hetzelfde lid adviseert namens dezelfde Afdeeling wegens de kwestie tusschen de provincie en de gemeente Cuyk over den straatweg aldaar, tot eene onbepaalde magtiging van gedeputeerde staten in dit geval, hetgeen met algemeene stemmen wordt aangenomen.

Voor de Afdeeling n°. 3 rapporteert de heer *van Dijk* betrekkelijk de subsidie ten behoeve van den weg onder Empel, en stelt voor de [illegible] genomen beschikking te bekrachtigen, waaraan gevolg wordt gegeven.

De heer *van Dijk* doet almede verslag over eene dergelijke subsidie voor de verbetering van den weg onder Beek en Donk en concludeert tot afwijzing, wijl het nut van die beweerde verbetering niet is ingezien.

De heer *Prinsen* en de heer *Bots* bestrijden het rapport. De heer *Mutsaers* licht het nader toe en de vergadering neemt de afwijzende beschikking van het rapport aan.

De heer *de Quay* doet ten laatste verslag over de aangevraagde geldelijke

toelage voor den weg van Megen op Oss en concludeert tot het aanhouden der zaak hetgeen wordt aangenomen.

De heer *Gerlach* verlangt inlichtingen van Gedeputeerde Staten nopens den onbruikbaren staat van den klinkerweg bij Vlijmen. De Voorzitter geeft te kennen dat daarop in eene volgende zitting zal geantwoord worden.

— In de zitting van Zaturdag den 5den dezer was weder een stuk ingekomen. De voorzitter antwoordt als hoofd van het gedeputeerd collegie op de aan dat bestuur gevraagde inlichtingen, dat de weg nabij Vlijmen zich niet in eenen onbruikbaren staat bevindt, en men dien goed zonder eenig gevaar kan passeren, doch dat die weg reeds lang zoude gemaakt zijn, waren er niet onderscheidene rigtingen voorgesteld om aan dat gedeelte van den weg te geven, waarover de staten thans in onderhandeling met de waterstaat waren, zoodat eene spoedige herstelling te verwachten is.

De heer *Gerlach*, die deswegens inlichtingen gevraagd had, neemt hiermede genoegen.

De Afdeeling n°. 1 rapporteert over de gevraagde magtiging tot aankoop van ruim 16 ellen grond voor het bouwen van een tolhuis op den weg van Grave naar Maashees, waartoe besloten wordt.

De heer *de Wit* concludeert namens de Afdeeling n°. 1, wegens de gevraagde bijdragen voor het oprigten eener teekenschool te Bergen-op-Zoom, tot het verleenen van [illegible] dat [illegible] f 800 zoude uitmaken, [illegible] bestek en plan dier school eerst aan gedeputeerde staten worden overgelegd.

De heer *de Ram* vermeent eene verhooging van subsidie te moeten voorstellen, hetgeen de heer *de Wit* bestrijdt, aangezien de staten aan plaatselijke scholen nimmer eene hoogere subsidie toekennen. De heer *Kerstens* en de heer *Gerlach* uiten insgelijks hun gevoelen over dit punt, en men besluit de stukken ter visie te leggen, ten einde de zaak in eene volgende zitting te behandelen.

De heer *de Wit* concludeert namens dezelfde Commissie n°. 1, de gevraagde subsidie van *f* 800 voor de teekenschool te 's Hertogenbosch en voor de *f* 480 voor die van Breda te bepalen, die van 's Hertogenbosch op *f* 600 en die van Breda op *f* 360, terwijl de in het verleden jaar toegekende bijdrage van *f* 200 voor de teekenschool te Eindhoven, op de nieuw gedane aanvraag ter somme van *f* 150 behoorde gebragt te worden.

De vergadering besluit deze subsidiën even als de vorige in eene volgende zitting te behandelen.

Op het rapport, namens de afdeeling n°. 1 door den heer *Verhagen* uitgebragt, wordt de gevraagde subsidie tot verhooging van den linker Diezedijk, ten einde eene zomer waterkeering tusschen 's Bosch en Waalwijk daar te stellen, ter beslissing aan Gedeputeerde Staten overgelaten.

De heer *de Geep* doet verslag nopens de gevraagde subsidie van *f* 800 voor het provinciaal genootschap van kunsten en wetenschappen in Noord-brabant, en adviseert tot toewijzing, hetgeen algemeen zonder beraadslagingen wordt aangenomen.

Nog eenige toelagen worden goedgekeurd alsmede de aankoop van gronden op de wegen van [illegible] naar Steenbergen, Schijndel naar St. Oederode, Erp naar Gemert.

De heer *N. Sassen* geeft in naam van de Afdeeling n°. 2, verslag over het in handen van die afdeeling gestelde ontwerp op de paardenfokkerij, en adviseert tot verwijzing dezer zaak naar commissie n°. 4, waar zij beter zoude kunnen worden behandeld, in welk gevoelen de vergadering deelt.

De heer *Dijkhof* brengt verslag uit over de wijziging in het polderreglement door dijkgraaf en gezworenen van de polders in Fijnaart gevraagd, en concludeert tot verwerping.

Na eenige debatten wordt het rapport aangenomen.

De heer *Oomen* concludeert namens Afdeeling n°. 2, tot eene geregelde uitgifte van het *Provinciaal Blad*, hetgeen de vergadering aanneemt.

De heer *Verheijen* concludeert namens zijne afdeeling tot afwijzing van de door *van Biel* te Breda voorgestelde verandering in het reglement op het veerwezen. De vergadering besluit aldus.

De heer *Pape* doet rapport over de schadeloosstelling ad *f* 2000, die 's Hertogenbosch vraagt voor de opheffing van den tol, op den weg van St. Michiels-Gestel, en concludeert de zaak te verwijzen naar het gedeputeerd bestuur ten einde de stad blijken geve van haar regt tot het heffen van dien tol. De conclussie van het rapport wordt aangenomen.

De heer *van den Acker* concludeert namens zijne afdeeling n°. 2, op een rekest uit België van den heer der heerlijkheid 's Greveldui Capelle verzoekende uitkeeringen voor het gemis van zijne heerlijke regten, tot toewijzing wat betreft de jaren 1846 tot 1848 doch niet meer voor 1846, wijl die [illegible]

Ter visie en aan de orde.

De heer *Beens* doet verslag over de gevraagde schadeloosstelling wegens werkzaamheden aan de Roosendaalsche en Steenbergsche Vliet, en men besluit ingevolge dit rapport tot niet bevoegd verklaring.

De heer *Kerstens* doet verslag over de te leggen duikers op den straatweg naar Waspik, en concludeert die aan gedeputeerde staten over te laten, hetgeen wordt goedgekeurd.

De heer *van Baar* concludeert en de vergadering keurt goed het tot stand brengen der verbeterde waterleiding voor Boxmeer, Beugen en Oeffelt.

De heer *Brouwers* doet verslag betrekkelijk het heemraadschap der oude Maas, en men besluit dit rapport ter visie te leggen en aan de orde te stellen.

De heer *van Roy* concludeert eindelijk de afkoopbaarheid der domaniale tienden aan gedeputeerde staten aan te bevelen, hetgeen wordt aangenomen.

— In de zitting van Maandag den 7den Julij was aan de orde de toelage aan de school voor beeldende kunsten en wetenschappen te 's Bosch, en voor de teekenschool van Breda en Eindhoven, welke de Afdeeling n°. 1 in haar rapport (zie hier boven) met ¼ wilde verminderen. De heer *van Dam* en vijf andere leden stelden een amendement voor om de subsidiën van vorige jaren te behouden; dit wordt door onderscheidene sprekers ondersteund en eindelijk aangenomen, zoodat 's Hertogenbosch *f* 800, Breda *f* 480 en Eindhoven *f* 200 blijven behouden.

Vervolgens is na belangrijke discussiën aangenomen de conclusie der Afdeeling N°. 2, strekkende 1°. om aan den markies *de Bethune*, eigenaar der heerlijkheid *Capelle*, schadeloosstelling te verleenen wegens het gemis van zekere heerlijke regten, over de jaren 1846, 1847 en 1848, en de betaling van 1829 af tot en met 1845 en van 1849 tot 1851 van de hand te wijzen, 2°. om de missive van den minister van Binnenlandsche Zaken in antwoord op een adres der gemeente Boxtel wegens dezelfde schadeloosstelling voor notificatie aan te nemen.

Eindelijk is nog toegekend eene subsidie van *f* 1000 voor de eerste oprigting eener teekenschool te Bergen-op-Zoom.

— Uit het algemeen verslag van den toestand der provincie blijkt, dat op den 31sten December 1850 de wettige bevolking 393,121, de feitelijke 398,433 zielen bedroeg. — Het getal geboorten was in dat jaar 11,044, waarvan 5637 van het mannelijk en 5407 van het vrouwelijk geslacht. Onechte geboorten 402, levenloos aangegeven 577. Onder die geboorten waren 119 tweelingen en 2 drielingen. — Het getal der sterften van de personen, welke deel uitmaken van de wettige bevolking, was 7549, waarvan 3719 van het mannelijk en 3830 van het vrouwelijk geslacht. — Er zijn 2742 huwelijken aangegaan.

— Het *Staatsblad* n°. 85 en de *Staats-Courant* van heden behelzen de wet van 29 Junij 1851 regelende de zamenstelling, inrigting en bevoegdheid der gemeentebesturen.

— De Regering heeft aan de Kamers toegezonden het verslag omtrent den staat der hooge-, middelbare- en lagere scholen, over 1849—50. Zij stelt op den voorgrond, dat dit verslag meer volkomen moet worden, doch zij geeft de verzekering, dat zij van de haar geleverde bouwstoffen zoo veel mogelijk, partij getrokken en niets belangrijks teruggehouden heeft. Zij voegt er bij, dat de innerlijke voortgang en ontwikkeling van het onderwijs niet uit de feiten van één jaar, maar slechts over eene reeks van jaren kunnen blijken. Op den 31 December 1849 telde men ingeschreven ter hoogeschool te Leiden 454, te Utrecht 367 en te Groningen 216, te zamen 1037 studenten; het jaar te voren bedroeg dit 1040. Het getal promotien is geweest in 1849/50 op de drie hoogescholen 141, in het jaar te voren 134. Het athenæum te Amsterdam telde 117 studenten, te Deventer 11. Gedurende het schooljaar 1849—50, telde men op de 68 latijnsche scholen en gymnasien 1768 kweekelingen, waarvan 1389 in de eerste en 379 in de tweede afdeeling. Nopens het Staats-examen wordt gezegd, dat over de doelmatigheid van den in 1845 genomen maatregel het oordeel zeer verschillend is. Der tegenwoordige Regering is het voorgekomen, dat het bedoelde examen zijn nut kon hebben, maar niet de werking mogt erlangen, om het akademisch onderwijs slechts toegankelijk te maken voor hen, die bij dat onderzoek voldeden. Naar haar inzien, behooren de hoogescholen niet met speciale instellingen van opleiding tot een' of anderen tak van publieken dienst op ééne lijn te worden geplaatst. Hoogescholen zijn inrigtingen van algemeen onderwijs, die onbelemmerd voor een' ieder, om het even welke zijne kunde zij, moeten openstaan. Bovendien schijnt het ten aanzien van zoo vele ouders en jongelieden hard en gewaagd, de toelating tot het akademisch onderwijs afhankelijk te maken van een examen, dat in vele gevallen geene juiste proef is, en vooral ten aanzien van hetgeen de jongeling nog kan worden, niet dan eene zeer onzekere gissing gedoogt. Van den anderen kant heeft het Staats-examen gunstig gewerkt op de verbetering van onderscheidene inrigtingen, waar jonge lieden voor het akademisch onderwijs worden gevormd. Ten einde dus het goede van den maatregel te behouden, en de daarin gelegene belemmering weg te nemen, is het Koninklijk besluit van den 23sten Mei 1845 (*Staatsblad* n°. 25), bij dat van den 1sten Julij 1850 (*Saatsblad* n°. 36), zoodanig gewijzigd, dat zij, die als student op eene der hoogescholen of athenæa wenschen te worden ingeschreven, zich aan het tot dusver gebruikelijk examen moeten onderwerpen, maar, bekwaam bevonden of niet, toch, des verkiezende, tot het akademisch onderwijs toegelaten worden. Het doel van het aldus gewijzigd examen is derhalve, de instellingen van hooger onderwijs voor een' ieder onbelemmerd te doen openstaan, en te gelijk het nuttig toezigt op de gymnasien en Latijnsche scholen te behouden. Wel hebben de proeven der leerlingen, bij het eerste op de nieuwe wijs afgenomen examen, niet reeds dadelijk kunnen leiden tot eene juiste en onfeilbare waardering der deugdelijkheid van het onderwijs op de inrigtingen, waar zij zijn opgeleid, maar de Regering heeft toch, na kennisneming van den uitslag vat dat examen, door vergelijking met vroegere verslagen en opgaven, reeds eenigermate over dat onderwijs kunnen oordeelen. Bovendien stelt zij zich voor, wanneer de uitkomsten van eenige volgende examens zullen hebben verooroofd, met meerdere zaakkennis over de vruchten van het gymnasiaal onderwijs te oordeelen, den uitslag harer bevinding bekend te maken, ten einde zoodoende de belangstelling en den ijver der leeraren en besturen levendig te houden, onverminderd hare voornemen, om, waar zij het nuttig of noodig mogt achten, reeds dadelijk gebreken of leemten aan te wijzen en op verbetering aan te dringen. Behalve de wijziging, die het examen heeft ondergaan, is ook nog bepaald, dat de geëxamineerde jongelingen, om als student te kunnen worden ingeschreven, een, door de commissie, belast met het afnemen van het examen, afgegeven getuigschrift moeten vertoonen, waaruit naauwkeurig blijkt, welke de mate hunner kundigheden bij het examen, is geweest. Dat is voorgeschreven deels omdat het mogelijk wordt geacht, dat sommige jonge lieden, uitgelokt door het denkbeeld, dat zij, bekwaam of niet, toch tot de akademische lessen worden toegelaten, zich voortaan minder vlijtig en werkzaam zouden

betoonen; deels omdat het nuttig kan zijn, bij aankomst van studenten op de hoogescholen, de mate hunner bekwaamheid te kennen. Het in Augustus jl. gehouden examen heeft evenwel, blijkens het daarvan openbaar gemaakt verslag, doen zien, dat de maatregel, voor zooveel het eerste betreft, dezen keer welligt achterwege had kunnen blijven, daar met genoegen is opgemerkt, dat de jonge lieden algemeen hebben getracht, zich van den besten kant voor te doen.

— Bij Koninklijk besluit van den 27sten Junij 1851, nº. 66, is bepaald: eervol te doen vermelden, bij afzonderlijke dagorders, bij de zeemagt en bij het leger, zoowel in Nederland als in Nederlandsch Indie:

den kapitein luitenant ter zee *C. Noorduijn*, *a.* wegens zijn gehouden gedrag bij eene militaire expeditie in de Batta-landen ter Westkust van Sumatra in Februarij 1844 en *b.* ter zake van eene militaire expeditie onder zijn bevel als kommandant van Zijne Majesteits brik *de Zwaluw*, in Junij 1849 volbragt naar het eiland Makian in Oost-Indie;

den 1sten luitenant der infanterie bij het Indisch leger *W. H. Asmus*, als gewezen kommandant van de geregelde landingstroepen bij de evengemelde expeditie op het eiland Makian;

den kapitein ter zee *C. van der [illegible]*, ter zake van eene militaire expeditie onder zijn bevel als kommandant van Zijne Majesteits korvet *Argo*, in December 1849 volbragt tegen de zeeroovers op het eiland Kalatoea in Oost-Indie; en

den luitenant-kolonel der infanterie bij het Indisch leger *L. J. Kroll*, als gewezen kommandant der landingstroepen bij de evengemelde expeditie op het eiland Kalatoea.

—Zaturdag morgen zijn van Vlissingen naar zee vertrokken Zr. Ms. stoomschip *Gedeh* en de korvet *Ajax*, beide aan boord hebbende de adelborsten van het tweede en derde studiejaar.

— Men verneemt, dat door den Raad der Nederlandsche Handel-Maatschappij besloten is om op Java gebouwde en daar te huis behoorende schepen in hare bevrachtingen op te nemen; vervolgens zal de uitsluiting van oude schepen, van eigenaar veranderende, ophouden.

— Z. M. heeft aan den heer *P. du Rieu* op zijn verzoek eervol ontslag verleend als Burgemeester der stad Leijden.

— Den 5den is binnen Utrecht in den ouderdom van ruim 51 jaren alleronverwachtst overleden, de heer Mr. *J. W. H. Bosch*, lid van de Eerste Kamer der Staten Generaal.

— De minister van binnenl. zaken heeft dezer dagen aan Dr. *J. W. E. de Man*, te Breda, met eene zeer vleijende geleidende missive doen toekomen afschriften van brieven bij zijn ministerie ontvangen van wege de regeringen van Rusland, Oostenrijk, Belgie, Zweden, Denemarken en Tripoli, houdende mededeeling van de belangstelling in het door den geneeskundige in het afgeloopen jaar uitgegeven werkje, getiteld *le cholera morbus*; tevens wordt in die brieven Z. Exc. de minister verzocht aan den schrijver den dank van die regeringen voor de toezending van zijn werk te betuigen.

— Dezer dagen is door den heer *A. P. Timmermans*, beurtschipper tusschen Rotterdam en Arnhem, die van het Gouvernement concessie heeft verkregen tot het aanleggen eener stoombootdienst tusschen Rotterdam en Arnhem en tusschen liggende plaatsen.

— Den 13 dezer zal van Harderwijk vertrekken naar het Nieuwediep, om den 15den daaraan volgende over te gaan aan boord van het schip *Flevo*, bestemd naar Oost-Indie, een detachement, sterk 200 onder-officieren en manschappen, onder bevel van den tweeden luitenant *van Altena*, van het koloniaal werf-depôt.

— Door de Commissie van beheer over de droogmaking van het Haarlemmermeer is berigt, dat, door den lagen boezemstand, welke de werking der drie stoomtuigen niet belemmerde, en de gunstige weêrsgesteldheid gedurende de verloopene maand, het water in de droogmakerij $25^{1}/_{2}$ duim is verlaagd; de gemiddelde waterstand is namelijk op den laatsten der maand bevonden $3,29^{1}/_{2}$ el beneden A. P. terwijl die op het einde der maand Junij was 3,04 el beneden dat peil. De grootste zorg is thans, de vaarten en togten in het meer tot aanvoer van water naar de stoompompwerktuigen tijdig te verlengen en te verdiepen. De hoofdvaart aan de *Leeghwater*, benevens den Kagertogt aan de eene en den Nieuwerkerkertogt aan de andere zijde dier hoofdvaart, hebben nu reeds meer dan een half uur lengte.

— In den loop der maand Junij zijn over den Hollandschen spoorweg vervoerd 103,450 reizigers. De opbrengst is geweest: van personen *f* 69,359, van goederen, *f* 11,270, te zamen *f* 107,629, en in zes maanden *f* 458,365.

Over den Rijn-spoorweg zijn vervoerd 55,424 reizigers. De opbrengst is geweest: van personen *f* 68,552; van goederen *f* 10,997, te zamen *f* 79,549, en in zes maanden *f* 305,741.

GRAANMARKT.

[illegible]

[illegible] alleen verkocht bij gerijf 131 ℔ Kleefs, *f* 253.

ROGGE bij partijen tot vorige prijzen afgegeven, bij gerijven iets meer bedongen; verkocht: 121 ℔ Pruiss. *f* 162; 124 ℔ dito *f* 170, aan de Zaan; 125 ℔ dito *f* 172; 124 ℔ dito bij gerijf *f* 175; 128 ℔ dito *f* 176.

GERST en HAVER zonder handel.

BOEKWEIT *f* 5 lager: 122 ℔ Amersfoortsen Nijkerker *f* 202.

KOOLZAAD: N. Betuwsch Aveelzaad *f* 10; op 9 vaten Olie te leveren: in Nov. eerstk. 55 P. vl.; in April eerstk. 57 P. vl.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* 33; Vlieg. *f* 32 à $31^{3}/_{4}$; 1 Sept. eerstk. *f* $32^{7}/_{8}$; 1 Oct. eerstk. *f* $32^{5}/_{8}$; 1 Nov. eerstk. *f* $32^{5}/_{8}$; 1 Dec. eerstk. *f* $32^{3}/_{4}$; 1 Mei eerstk. *f* $33^{3}/_{4}$.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* $34^{1}/_{4}$; Vlieg. *f* $33^{1}/_{4}$.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* $36^{1}/_{4}$.

RAAPKOEKEN, per 1000 st., *f* 56 à 60. — LIJNKOEKEN, per 104 st., *f* 8 à $10^{1}/_{2}$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,
VAN DEN 8. JULIJ 1851.

Het Nederl. Mudde Tarwe (Oude)	van *f* 0,00	tot *f* 0,00.
Het dito dito Tarwe (Nieuwe)	» » 8,10	» » 8,30.
Het dito dito Rogge	» » 0,00	» » 5,90.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	» » 0,00	» » 6,40.
Het dito dito Boekweit	» » 0,00	» » 6,10.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.		» 0,16.
Een ligt Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.		» 0,16.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.		» 0,25.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.		» 0,27.
Een Nederl. pond Tarwe-meel		» 0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel		» 0,16.
Een dito pond Boter		» 0,73.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f* 0,00	tot *f* 3,15.
Het 1000 Eiken Telhout		» 2,85.
Het 1000 Doof Hout		» 2,30.
De kar Spaanders		» 2,85.
De » Struiken		» 2,80.
De 100 Mutsaard		» 3,30.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (8 *Julij*) was de fondsnotering: Ned. $2^{1}/_{2}$ pCt. $58^{1}/_{2}$, $^{3}/_{4}$; 3 pCt. $69^{1}/_{8}$, $^{3}/_{16}$; 4 pCt. $89^{7}/_{8}$, 90, $89^{7}/_{8}$; O. Ind. Leening 4 pCt. 89; Amort. Sijndik. $3^{1}/_{2}$ pCt. $89^{1}/_{8}$; Handelm. $109^{3}/_{4}$, $110^{1}/_{4}$; Haarlemmermeer $4^{1}/_{2}$ pCt. $98^{1}/_{2}$; Aand. Rijnspoorweg $93^{3}/_{4}$; 4 pCt. Weldad. 76; Belgie $2^{1}/_{2}$ pCt. $48^{1}/_{16}$; Fr. Oblig. 3 pCt. $53^{1}/_{4}$, $^{5}/_{16}$; Spanje Ardoins [illegible] 3 pCt. $40^{3}/_{8}$; 3 pCt. Binnenl. [illegible] gezen te Londen 5 pCt. $34^{11}/_{16}$, $^{13}/_{16}$; Rusland 5 pCt. $106^{3}/_{8}$; dito 1828—29 $104^{7}/_{8}$; Certif. 1831—33 $95^{3}/_{4}$; dito $4^{1}/_{2}$ pCt $98^{15}/_{16}$; 4 pCt. bij *Hope* $89^{1}/_{4}$, $^{7}/_{8}$; Id. bij *Stieglitz* $88^{11}/_{16}$, $^{3}/_{4}$; Polen Certif. 4 pCt. $77^{3}/_{4}$; Aand. met Loten $75^{3}/_{4}$, $76^{3}/_{8}$; Oostenrijk Metall. $75^{3}/_{4}$, $76^{3}/_{8}$; Nieuwe $2^{1}/_{2}$ pCt. $39^{1}/_{2}$, $40^{5}/_{16}$; Nieuwe 5 pCt. $81^{1}/_{4}$, $^{1}/_{2}$, $^{3}/_{8}$; Weenerbank 82; Denem. 101.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.